

Nya regler om aktieägares rättigheter

- Uppdateringar i ABL och ÅRL

KPMG AB

2019-08-22

Nya regler om aktieägares rättigheter

2019-08-22

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Avgränsning	2
3	Sammanfattning av lagändringar i ABL och ÅRL	2
4	Förändringar avseende riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare (8 kap ABL)	2
4.1	Vad innebär förändringarna?	2
4.2	Vilka träffas av förändringarna?	3
4.3	När träder förändringarna i kraft?	3
5	Vissa närståendetransaktioner (16a kap. ABL)	3
5.1	Vad innebär förändringarna	3
5.2	Vilka träffas av förändringarna?	4
5.3	När träder förändringarna i kraft?	5

1 Inledning

Regeringen föreslår i proposition 2018/19:56 daterad den 7 mars 2019 lagändringar relaterade till aktieägares rättigheter. Lagändringarna genomför ett EU-direktiv. Syftet med direktivet är att skapa ett ökat engagemang hos aktieägarna och företagsledningarna och att motverka kortsiktiga risktaganden i noterade aktiebolag.

Den 15 maj 2019 beslutade riksdagen i enlighet med regeringens proposition. Lagändringarna trädde i kraft den 10 juni 2019.

2 Avgränsning

Detta dokument är begränsat till att beskriva väsentliga effekter av de lagändringar som är relaterade till aktiebolagslagen 2005:551 (ABL) och följdändringar i årsredovisningslagen 1995:1554 (ÅRL).

3 Sammanfattning av lagändringar i ABL och ÅRL

Reglerna om ersättning till ledande befattningshavare i noterade aktiebolag på reglerad marknad har förändrats och får ett mer detaljerat innehåll, t ex avseende utformning av riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare. Vidare ska bolag som omfattas av de ändrade reglerna också beskriva det gångna årets utbetalda och inestående ersättningar i en särskild rapport som aktieägarna får ta ställning till på årsstämman.

Reglerna om transaktioner med närstående förändras genom att en ny beslutsordning införs för publika bolag vars aktier är upptagna på en reglerad marknad. Den nya beslutsordningen innebär att väsentliga transaktioner med närstående ska beslutas om på bolagsstämman och att styrelsen dessförinnan ska lämna en särskild redogörelse till stöd för bolagsstämmans beslut.

4 Förändringar avseende riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare (8 kap ABL)

4.1 Vad innebär förändringarna?

Ett övergripande mål med ändringarna avseende riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare är att säkerställa aktieägarnas möjlighet att påverka ramarna för ersättningen till ledande befattningshavare för att skapa en sund ersättningskultur som främjar bolagets långsiktiga intressen.

De förändrade reglerna om ersättning till ledande befattningshavare innebär att riktlinjerna för ersättning till ledande befattningshavare (styrelseledamöter, den verkställande direktören och vice verkställande direktören) får ett mer detaljerat innehåll. Dessutom ställs det krav på innehåll som helt saknar motsvarighet i de tidigare svenska bestämmelserna. I riktlinjerna ska det bl.a. finnas en förklaring till hur riktlinjerna bidrar till bolagets affärsstrategi, långsiktiga intressen och hållbarhet samt hur lönen och anställningsvillkoren för bolagets anställda har beaktats vid framtagandet av riktlinjerna.

Riktlinjerna kan dock utformas som en ram inom vilken ersättningen till ledande befattningshavare måste hållas. Avsikten är därmed inte att styrelsens beslutanderätt i ersättningsfrågor ska kringskäras, utan riktlinjerna ska även i fortsättningen kunna utgöra en ram som styrelsen agerar inom. Det får avgöras från fall till fall hur

detaljerade uppgifter som kan lämnas utan att skada bolagets intressen ex vis känslig information i konkurrenshänseende.

Riktlinjerna ska tas in i bolagets förvaltningsberättelse och hållas tillgängliga på bolagets webbplats senast två veckor efter årsstämman och så länge riktlinjerna gäller.

Vidare ska bolag som omfattas av de ändrade reglerna också beskriva det gångna årets utbetalda och inestående ersättningar i en särskild rapport som aktieägarna får ta ställning till på årsstämman.

4.2 Vilka träffas av förändringarna?

De bolag som träffas av förändringarna är publika aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Förändringarna innebär därmed att kretsen av bolag som berörs av reglerna utvidgats då bestämmelserna tidigare avsåg aktiebolag, vars aktier var upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige.

Personkretsen som omfattas av riktlinjerna begränsas däremot till styrelseledamöterna, den verkställande direktören och, om en sådan utsetts, vice verkställande direktören. Riktlinjerna måste alltså inte längre omfatta andra personer i bolagets ledning. I propositionen framhålls dock att det inte finns några hinder mot att inom ramen för näringslivets självreglering verka för en bredare tillämpning.

I 6 kap.1a§ ÅRL ändras lydelsen avseende riktlinjer till ledande befattningshavare i förvaltningsberättelsen till följd av ovan beskrivna ändringar i ABL.

4.3 När träder förändringarna i kraft?

Förändringarna avseende riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare ska tillämpas första gången i samband med den årsstämma som hålls närmast efter den 31 december 2019.

Skyldigheten att upprätta en rapport om ersättningar, lägga fram den på årsstämman och hålla den tillgänglig tillämpas första gången i samband med den årsstämma som hålls närmast efter den 31 december 2020

5 Vissa närståendetransaktioner (16a kap. ABL)

5.1 Vad innebär förändringarna?

Reglerna om transaktioner med närstående förändras genom att en ny beslutsordning införs. Den nya beslutsordningen innebär att väsentliga transaktioner med närstående ska beslutas om på bolagsstämman och att styrelsen dessförinnan ska lämna en särskild redogörelse till stöd för bolagsstämmans beslut. Ändringarna medför att aktiebolagslagen (2005:551) uppdateras med ett nytt kapitel - 16a Vissa närståendetransaktioner. En transaktion anses i detta kapitel vara väsentlig om den ensam, eller sammantagen med andra transaktioner som bolaget och dess helägda svenska dotterbolag har genomfört med samma närstående under det senaste året, avser ett värde som är minst en miljon kronor och värdet samtidigt motsvarar minst en procent av bolagets värde. Med bolagets värde avses bolagets marknadsvärde, d v s. dess börsvärde.

När närståendetransaktionerna ska värderas framgår av propositionen att det ska göras utifrån marknadsvärde.

5.1.1 Exempel på beräkning av närståendetransaktion

Ett bolag har genomfört fyra transaktioner med samma närstående under ett år, varav två transaktioner avser försäljning av tillgångar och två avser köp av tillgångar. Varje transaktion har ett marknadsvärde om 250 000 kronor och bolagets börsvärde är 100 miljoner kronor. Transaktionerna uppfyller var för sig inte kriterierna i paragrafen. Däremot har de tillsammans ett värde som når upp till gränsvärdena 1 miljon kronor och en procent av bolagets börsvärde. Den särskilda beslutsordningen ska därför tillämpas på den sista transaktionen. Övriga tre transaktioner har redan ägt rum och omfattas inte av den särskilda beslutsordningen. Styrelsen bör dock i underlaget lämna en redogörelse för samtliga transaktioner och inte enbart den transaktion som omfattas av den särskilda beslutsordningen.

5.1.2 Kontrollsystem

För att kunna uppfylla kraven i 16a kap. ABL måste bolagen utforma en rutin och ett system för att säkerställa att alla väsentliga närståendetransaktioner som omfattas av kraven fångas in och utvärderas innan transaktionen genomförs.

5.1.3 Undantag

Det finns närståendetransaktioner vilka undantas från den nya beslutsordningen, exempelvis transaktioner som är del av bolagets löpande verksamhet och som genomförs på marknadsmässiga villkor eller transaktioner mellan ett aktiebolag och ett helägt dotterbolag. Även arvode till styrelseledamöter, ersättning till ledande befattningshavare, vinstutdelning, emissioner mm är undantagna eftersom dessa redan idag kräver bolagsstämmans godkännande och skyldighet för styrelsen att inför stämman tillhandahålla aktieägarna viss information.

5.2 Vilka träffas av förändringarna?

Reglerna avseende vissa närståendetransaktioner tillämpas när ett publikt aktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, ska besluta om en väsentlig transaktion med en närstående. Kapitlet tillämpas även när en väsentlig transaktion mellan ett helägt svenskt dotterbolag till ett sådant aktiebolag och en närstående till moderbolaget ska beslutas.

För bolag som är listade på First North, Nordic MTF och Spotlight är 16a kap. ABL inte tillämplig. Aktiemarknadsnämnden har dock beslutat om ett uttalande som innebär att motsvarande regler ska gälla även för bolag på First North, Nordic MTF och Spotlight för att undvika en olik hantering av närståendetransaktioner på aktiemarknaden. Aktiemarknadsnämndens uttalande 2019:25 "God sed vid närståendetransaktioner i bolag på handelsplattformar" ersätter därmed tidigare reglering i frågan (AMN 2012:5 och följdbeslut till det uttalandet).

5.3 När träder förändringarna i kraft?

Den nya regleringen av närståendetransaktioner ska inte tillämpas på sådana transaktioner som bolaget beslutat om men inte genomfört innan regleringen trädde i kraft per den 10e juni 2019. När flera olika transaktioner beaktas, ska transaktioner som genomförts före ikraftträdandet inte tas med.

Kristina Svanberg

Manager, AAS

Helle Kant

Director, AAS